

K44103201 : สาขาวิชาจารึกภาษาไทย

คำสำคัญ : อุปลักษณ์การต่อสู้และการแข่งขันในข่าวธุรกิจ

โชคชัย ห่วงถนอม : การวิเคราะห์อุปลักษณ์การต่อสู้และการแข่งขันในข่าวธุรกิจตามแนวทฤษฎี
อรรถศาสตร์พุทธปัญญา (AN ANALYSIS OF FIGHTING AND COMPETING METAPHORS IN
BUSINESS NEWS : A COGNITIVE SEMANTIC APPROACH) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.
เพียว เจริญฉาย และ ผศ. พรทิพา ทองสว่าง. 149 หน้า. ISBN 974-11-6472-6

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ความหมายประจำรูป และความหมายตามบริบทของอุปลักษณ์การต่อสู้ และอุปลักษณ์การแข่งขันในข่าวธุรกิจปัจจุบันตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์พุทธปัญญา โดยศึกษาอุปลักษณ์ 6 ประเภทที่เกี่ยวกับการต่อสู้และการแข่งขัน ได้แก่ อุปลักษณ์ปรากฏการณ์ อุปลักษณ์บุคคล อุปลักษณ์การกระทำหรือกิริยาอาการ อุปลักษณ์สถานที่ อุปลักษณ์อุปกรณ์ เครื่องมือหรือวิธีการ และอุปลักษณ์บอกสภาพ และ 2) เพื่อวิเคราะห์ความหมายมโนทัศน์ของอุปลักษณ์ในแต่ละประเภทและความหมายมโนทัศน์ที่การต่อสู้และการแข่งขันจริงและการต่อสู้แข่งขันทางธุรกิจมีร่วมกัน

ในการเก็บข้อมูลของอุปลักษณ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ภาษาไทย 5 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ กรุงเทพธุรกิจ โลกวันนี้ มติชนรายวันและไทยรัฐที่วางจำหน่ายในเดือนเมษายน และพฤษภาคม 2547

จากการศึกษาพบอุปลักษณ์ 94 อุปลักษณ์ ซึ่งมีความหมายประจำรูป หมายถึง การต่อสู้และการแข่งขันในเหตุการณ์จริง แต่มีความหมายตามบริบท หมายถึง การต่อสู้แข่งขันในทางธุรกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแย่งชิงผลประโยชน์ทางธุรกิจปัจจุบันถูกมองว่าเป็นเรื่องของการต่อสู้และการแข่งขัน

ผลการศึกษารูปได้ว่า อุปลักษณ์มีความสัมพันธ์กับทรรศนะซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา มโนทัศน์ของการต่อสู้แข่งขันจริงถูกนำมาเชื่อมโยงกับการแย่งชิงผลประโยชน์ในทางธุรกิจและความหมายมโนทัศน์ที่การต่อสู้และการแข่งขันจริงกับการต่อสู้และการแข่งขันที่เป็นอุปลักษณ์มีร่วมกัน คือ "การกระทำเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม"

The objectives of this thesis were to 1) analyze literal and contextual meanings of fighting and competing metaphors concerning or relating to phenomena, persons, actions, places or areas, instruments or methods and conditions in business news and 2) analyze conceptual meanings of each category of the metaphors and conceptual meaning of real and metaphorical phenomena of fights and competitions.

This thesis was based on data gathered from 5 Thai newspapers : Prachachartthurakit, Krungthepthurakit, Lok-Wan-Nee, Matichonraiwan and Thairat published in April and May 2004.

Ninety-four metaphors were found. The literal meanings mean real fighting and competing phenomena, but the contextual meanings mean metaphorical fighting and competing phenomena in business activities. However, these metaphors reflect the same viewpoint of the Thai language users that business activities are to try to fight or compete with other business rivals for business success.

It can be concluded from the research that fighting and competing metaphors in business news are good examples that reveal connections between the Thai language users' conceptual system and real and metaphorical fighting and competing phenomena. The study also shows that the conceptual meaning of both real and metaphorical fighting and competing phenomena is "the action of trying to defeat rivals".